

Peter Johanssons skulptur "Familjeterapi".

Storslaget och omtumlande

"Tipping Point", "Hertha Hillfon" och "Familjeterapi" är helt olikartade utställningar men de förenas faktiskt i ambitionen och viljan att visa oss in mot det som blir avgörande och viktigt för människan och hennes livsrörelser, skriver konstkritikern Thomas Kjellgren om tre aktuella utställningar på Österlen.

KONSTRECENSION "Tipping Point" är definitivt en av de mest omtumlande och storslagna konstupplevelserna bland utställningarna i sommar-Skåne. Konstnärssduon Bigert & Bergströms monumentalskulptur och performanceverk som de, tillsammans med galleri Rikstolvan, visar i Skånefrös magasin i Hammenhög. En imponerande och suggestiv iscensättning.

Verket är en över åtta meter hög mobil/maskin med en rörelsediameter på 20 meter där fyra roterande vippar har plattformar ytterst på ändarna. På dessa finns aktörer som gestaltar olika, utsatta och klimatrelaterade scener. Som motvikter finns ett läckande isberg och ett svart klot.

Det här är en visuellt oroande mobil som med sina monumentala dimensioner blir till ett finkänsligt avläsningsinstrument. Där minsta förskjutning och gradvisa förändring kan bli av livsavgörande betydelse. För även om vi anar att vi befinner oss vid en brytpunkt, vid katastrofens rand, så inser vi ändå inte hela vidden av denna komplexa balansakt.

Bigert & Bergström är förebildliga konstnärer i vår tid. Inte minst för deras metod att förena ett vetenskapligt researcharbete med tydliga visuella gestaltningar. I nästan tre decennier har de, med sin konst, visat hur alla klimat-, eko- och mänskliga system är på väg att kollapsa. Innan man ser "Tipping Point" åker man därför lämpligen till galleri Rikstolvan i Järrestad där ett intressant urval av duons tidigare projekt visas, i "Fixing the Climate".

Hertha Hillfon var också hon en undersökande konstnär, men kanske inte främst riktad mot det idémässiga och intellektuella. Hennes konstnärliga praktik bygger snarare på det intuitiva, det sinnliga och taktila: "Jag smeker skulpturerna tills de svarar mig" eller "jag är ett verktyg för något som vill bli till".

Detta läser jag på ett par handskrivna papperslappar som konstnären omgav sig med i sin ateljé och som nu ingår i Fabrikens stora minnesutställning, där man visar 150 verk ur hennes rikhaltiga produktion.

Leran var för henne både ett dagligt motstånd och en befrielse där hon kunde gå från det abstrakta, genom det realistiska till det monumentala. Allt detta visas här upp i en spännande rumslig iscensättning, där vi rör oss i ett öppet, både kaotisk och generöst, ateljérum där verken visas samtidigt i ett berikande samspel.

Här finns de karakteristiska, stora ansiktsformerna parallellt med vardagsföremålen, teckningarna, den fascinerande skulpturen "Vindbröte", från 1963, och skulpturen av Astrid Lindgren, några handfasta skålar och abstrakta former. Några av hennes installationer blir onödigt överlastade. Då framträder i stället ett ljusskåp eller ett önskeskåp med en större och avklarnad auktoritet.

En annan intressant utställning att besöka på Österlen är Kivik Art som i år erbjuder sina besökare "Familjeterapi", en skulpturinstallation av Peter Johansson. En faluröd stuga, i korrugerad plåt, som upphängd i en klockstapelliknande ställning, långsamt snurrar runt och ställer allting på huvudet. Stugan har varken in- eller utgångar, är fullständigt tillsluten och även om allting därinne skulle vara i perfekt harmoni så väcks genast en rad oroväckande osäkra och våldsamma tankar – vilket naturligtvis är en del av Johanssons bearbetning av traumatiska upplevelser från barndomen och händelser i den egna familjen.

"Tipping Point", Hertha Hillfon och "Familjeterapi" är helt olikartade utställningar men de förenas faktiskt i ambitionen och viljan att visa oss in mot det som blir avgörande och viktigt för människan och hennes livsrörelser.

Thomas Kjellgren

kultur@kristianstadsbladet.se

KONST

Tre utställningar

Tipping Point / Fixing the Climate

Bigert & Bergström

Skånefrös magasin | Hammenhög (t o m 25/7) och Galleri Rikstolvan (t o m 5/9)

Hertha Hillfon

Fabriken (t o m 31/10)

Familjeterapi

Peter Johansson

(t o m 29/8)